SCÂNTEI GALBENE

George Bacovia

Versiune electronică de Scriptorium.ro
http://www.scriptorium.ro

Scîntei galbene

O femeie în doliu pe stradă,
O frunză galbenă tremura după ea -
Luat de-a oraşului sfadă,
Uitasem că toamna venea.

Era mai demult o stradă,
O şcoală, şi bruma cădea -
Prin săli, ca nimeni să-l vadă,
Un elev singuratic pălea.

Un om, în amurg, pe o stradă...
Pe foi nu mai ştiu cum trecea -
Sub ropot, şi-a lumii grămadă...
- Uitasem că toamna venea.

Singur

Odaia mea mă înspăimîntă
Cu brîie negre zugrăvită -
Prin noapte, toamna despletită
În mii de fluiere cîntă.

- Odaie, plină de mistere,
În pacea ta e nebunie;
Dorm umbre negre prin unghere;
Pe masă arde o făclie.

- Odaie, plină de ecouri,
Cînd plînsu-ncepe să mă prindă,
Stau triste negrele tablouri -

Făclia tremură-n oglindă.

Odaia mea mă înspăimîntă...
Aici n-ar sta nici o iubită, -
Prin noapte, toamna despletită
În mii de fluiere cîntă.

Amurg

Crai-nou verde-pal, şi eu singur
Prin crengile cu sunet de schelet, -
Învineţit ca un cadavru...
- Vino-n zăvoiul violet.

Or, nu! s-aprind luminile-n oraş...
Sunt alţii, şi un alt poet -
E mult de cînd dormeam în umbră,
În cimitirul violet...

Muzeul nopţii

Frunzişul acum pornit-a
O leneşă, jalnică horă;
Şi plîng, şi cu plînsul în noapte
Răchita de-afară mi-e soră.

S-apropie-ncet miezul nopţii,
Şi sună a frunzelor horă -
Eu trec din odaie-n odaie,
Cînd bate satanica oră.

Vînt

Toamna a ţipat c-un trist accent,
Văzul cade neatent,
Vîntul sună lemnăria,
Bate gol, în poloboace, butnăria.
Lîngă uşă frunzele s-au strîns.
De departe vin ecouri vechi de plîns,
Brumă, toamnă literară,
Pe drum prăfăria se duce fugară.
Şi-am stat singur supărat
În zăvoiul decadent.
Şi prin crengile-ncîlcite mi-am notat
Versuri fără de talent.

Ecou de serenadă

Pansele negre, catifelate
Pe marmora albă s-au vestejit,
Şi-n tainice note s-au irosit
Parfume triste, îndoliate.

Su singur, cu umbra, iar am venit,
O, statui triste şi dărîmate, -
Pansele negre, catifelate,
Vise, ah, vise, aici, au murit.

În haine negre, întunecate,
Eu plîng în parcul de mult părăsit...
Şi-a mea serenadă s-a rătăcit
În note grele, şi blestemate...

Noapte

Se-ntind bulevarde-n noapte de vară,
Pe arbori, electrică lumină -
La gară zvîcneşte o maşină
Şi-n gol, tresar signale de gară.

Pe cer de safir, comori de avari...
Tăcerea în gol vibrează cu zvon, -
Oraşul, cu-ncetul, pare-un salon, -
Acuma, în somn, tresar fete mari.

Strigoii

Cu roşii fanare, galbene, verzi
Trec noaptea strigoii prin lanuri de grîu
Şi cîinii prin lanuri în noapte tot bat -
Strigoii la crîşmă în pod au intrat,
Şi podul se vede bizar luminat
De roşii fanare, galbene, verzi.

Strigoii, din pod, îşi iau înapoi,
Lăsate din viaţă, demult, amanete...
Aşa spunea basmul ce azi l-am uitat
Că noaptea, la crîşmă, apar siluete
Cu roşii fanare, galbene, verzi

Dar cînd despre ziuă cocoşu-a cîntat,
Cad buzna, din pod, grămezi de strigoi
Şi-n hău, peste lanuri, strigoii se pierd
Roşii, galbeni şi verzi.

Marş funebru

Ningea bogat, şi trist ningea; era tîrziu
Cînd m-a oprit, în drum, la geam clavirul;
Şi-am plîns la geam, şi m-a cuprins delirul -
Amar, prin noapte vîntul fluiera pustiu.

Un larg şi gol salon vedeam prin draperii,
Iar la clavir o brună despletită
Cînta purtînd o mantie cernită,
Şi trist cînta, gemînd între făclii.

Lugubru marş al lui Chopin
Îl repeta cu nebunie...
Şi-n geam suna funebra melodie,
Iar vîntul fluiera ca ţipătul de tren.

Apoi, veni şi-o blondă în salon...
Şi-aproape goală prinse, adormită,
De pe clavir, o scripcă înnegrită -
Şi urmări, pierdută, marşul monoton.

Înaltă, despletită, albă ca de var,
Mi se părea Ofelia nebună...
Şi lung gemea arcuşu-acum pe strună
Îngrozitorul marş lugubru, funerar.

Cîntau amar, era delir, -
Plîngea clavirul trist, şi violina -
Făcliile îşi tremurau lumina,
Clavirul catafalc părea, şi nu clavir.

Tîrziu, murea clavirul lung gemînd;
Luptau făcliile în agonie...
Şi-ncet se-ntinse-o noapte de vecie,
Şi-n urmă, greu, un corp am auzit căzînd.

Vai, de-atunci îmi pare lumea şi mai tristă,
Viaţa-i melodie funerară...
Şi nu mai uit nebuna lăutară -
Şi transfigurata, trista claviristă.

Balet

Lunecau baletistele albe...
Degajări de puternice forme -
Albe, în faţa lumii enorme,
Lunecau baletesitele albe...

Lunecau baletistele albe
Şi lumea sufla împătimită -
Albe, rîzînd spre lumea prostită,
Lunecau baletistele albe.

Lunecau baletistele albe...
Tainic trezind complexul organic -
Albe, stîrnind instinctul satanic,
Lunecau baletistele albe...

Serenada muncitorului

Eu sunt un monstru pentru voi
Urzind un dor de vremuri noi,
Şi-n lumea voastră-abia încap...
Dar am să dau curînd la cal.

O, dormi adînc, mereu, aşa,
În vise dulci, hidos burghez,
Oftînd, palate de-ţi lucrez,

Eu ştiu şi bine-a dărîma.

În noaptea asta, iată, sună
O serenadă din topor,
Amanţilor, pierduţi sub lună,
Poeţi cu putredul amor.

O dormi în noaptea infinită,
Burghez cu aer triumfal,
Dar preistoric animal
În raţiunea aurită.

Sub luna blondă nu se plînge,
Ci răzbunările se curmă,
Martirilor scăldaţi în sînge,
Cînt serenada cea din urmă.

O dormi... dar voi urca spre soare
În zbor sublim de-aeroplan...
Cu vise dulci, burghez tiran:
E aurora-ngrozitoare...

Pastel

- Adio, pică frunza,
Şi-i galbenă ca tine, -
Rămîi, şi nu mai plînge,
Şi uită-mă pe mine.

Şi s-a pornit iubita
Şi s-a pierdut în zare -
Iar eu în golul toamnei
Chemam în aiurare...

- Mai stai de mă alintă
Cu mîna ta cea mică,
Şi spune-mi de ce-i toamnă
Şi frunza de ce pică...

Scîntei galbene

Vom spune că toamna a venit... foarte trist -
La o fereastră melancolică, mi s-a părut ceva,
Însă m-a trezit un glas pozitivist...
Vîntul umed, şi frunza zboară, undeva.

Am ajuns, acum, pe un cîmp cu ape...
În luncă, medita un poet cunoscut -
Părea că de oameni nu mai încape;
De-această-ntîmplare, atît de rău mi-a părut.

Eu nu mai ştiu nimic, şi m-am întors acasă,
Uitaţi-vă ce gol, ce ruină-n amurg -
Amurgul galben m-a-ngălbenit, şi m-apasă,
Ca geamuri galbene, cu lacrimi ce nu mai curg.

Dormitînd

În pîcla nopţilor de iarnă, cu hornuri ce fumează,
Cînd lămpile de stradă cu miile veghează,
În pîcla colorată mă duc abia simţit -
Mai mult ca orişicine, îmi pare c-am greşit.
Am fost atît de singur, şi singur am rămas,
În creierul meu plînge un nemilos taifas...
De sună-n ziduri ninse, vreo muzică de bal,

Mai stau, şi plînge-n mine un vals provincial.
De la fereastra ninsă, cu finele perdele,
Mă duc pe străzi de gheaţă cu spuza lor de stele;
Şi-n mijlocul odăii, tot singur mă prezint:
- Valsa o blondă-n alb, şi cu pantofi de-argint...
Aprind, pe masă, lampa, şi iarăşi mă dezbrac,
Aş vrea să-mi fac un ceai, şi stau, şi nu-l mai fac...
Mă clatină spre pat al insomniei pas -
În creierul meu plînge un nemilos taifas.

Nocturnă

E-o muzică de toamnă,
Cu glas de piculină,
Cu note dulci de flaut,
Cu ton de violină...
Şi-acorduri de clavire
Pierdute, în surdină;
Şi-n tot e-un marş funebru
Prin noapte, ce suspină...

Nervi de primăvară

Melancolia m-a prins pe stradă,
Sunt ameţit,
Oh, primăvara, iar a venit...
Palid, şi mut...
Mii de femei au trecut;
Melancolia m-a prins pe stradă.

E o vibrare de violete:

Trece şi Ea;
Aş vrea,
Dar nu pot s-o salut;
Oh, şi cum a trecut,
Într-o vibrare de violete.

Nimicnicia m-a prins pe stradă;
Am adormit.
Oh, primăvara, iar a venit
Pal, şi uitat...
Vals funebru, depărtat.
Melancolia mă ţine-n stradă.

Note de primăvară

Verde crud, verde crud...
Mugur alb, şi roz şi pur,
Vis de-albastru şi de-azur,
Te mai văd, te mai aud!

Oh, punctează cu-al tău foc,
Soare, soare...
Corpul ce întreg mă doare,
Sub al vremurilor joc.

Dintr-un fluier de răchită,
Primăvară,
O copilă poposită la fîntînă
Te îngînă
Pe cîmpia clară...

Verde crud, verde crud...
Mugur alb, şi roz şi pur,

Te mai văd, te mai aud,
Vis de-albastru şi de-azur.

Amurg de vară

Histerizate fecioare pale,
La ferestre deschise, palpită...
În amurguri roşii, nupţiale,
Stau pale, şi nu se mai mărită.

Eu trec, îmbătrînit, ca şi ele,
Şi-asemenea inima mea plînge -
Din treacăt, tuturor, în perdele,
Le pun cîte-o roză de sînge.

Fanfară

Ce tristă operă cînta
Fanfara militară
Tîrziu, în noapte, la grădină...
Şi tot oraşul întrista,
Fanfara militară.

Plîngeam, şi rătăceam pe stradă
În noaptea vastă şi senină;
Şi-atît de goală era strada -
De-amanţi grădina era plină.

Oraşul luminat electric
Dădea fiori de nebunie -
Era o noapte de septembrie,
Atît de rece şi pustie!

Şi tot oraşul întrista
Fanfara militară...
Tîrziu, în noapte, la grădină,
Ce tristă operă cînta
Fanfara militară.

Gol

Dă foşnet frunza măruntă,
Umbra e rece-n pădurea sonoră -
O mirare tăcută, poate cruntă,
O ameţire de toamnă, de-o horă.

Un haos vrea să mă ducă
De unic uitînd, şi de număr -
Un foşnet uscat mă usucă,
Pe-un arbore plîng ca pe-un umăr.

Nocturnă

Clar de noapte parfumat,
O grădină cu orizontul depărtat...
Şi în somn, pe banca veche, cugetări se contrazic,
Greierul zimţează noaptea, cu nimic.

Cum te-am aşteptat...
Totul a trecut -
Luna pare, în oftat.
Un continent cunoscut.

Aici e frumos aranjat
Orice fir;

Veacurile-au stat
Un oraş, pe vale - Suvenir

Clar de noapte parfumat,
O grădină cu orizontul depărtat...
Şi în somn, pe banca veche, tot mai mic...
Greierul zimţează noaptea, cu nimic.

De iarnă

Cum ninge repede, apoi încet
Şi nu ştiu cît timp mai trebuie de-acum,
E la fereastră, alb -
O fată cu şalul negru în cerdacul nins...
Dar prin copaci largi înserează -
Într-un departe nins era tot aşa.
În adevăr
Şi înnoptate zîngăniri,
Apoi va avea loc un bal,
Sau o serbare de spiritism,
Atîtea sunt de făcut...
Cînd tu apari numai ca amintire.
Cum ninge repede, repede!

Umbra

Mă prăfuise timpul dormind peste hîrtii...
Se întindea noianul de unde nu mai vii;
O umbră, în odaie, pe umeri m-apăsa -
Vedeam ce nu se vede, vorbea ce nu era.

- Poţi să te culci, e ora şi noaptea-ntîrziată,

Vei scrie, altă dată, orice, şi tot nimic.
O umbră eşti acuma, şi pot să te ridic,
Lăsînd odaia goală, şi lampa afumată...

De iarnă

În ecouri bocitoare
Vine iarna, vine-acuşi -
Plîng copile pe la uşi
Din harmonii cerşitoare.

Plîng fecioare din clavire
Prin palate boiereşti -
Plîng harmonii la fereşti
Milogiri de cimitire.

Răzvrătiţii dau ca orbii
Şi flămîndu-i ucigaş -
De ia sate la oraş
Au trimis ţăranii, - corbii.

Prin oraşele avute
Histerii de muritori,
Pe sub corbii bocitori
Trec femeile pierdute.

Iată, ninge, peste fire,
Hai la vatră, la poveşti -
Plîng harmonii la fereşti
Milogiri de cimitire.

Unei fecioare

Duduia veşnic citeşte;
Ştie clavirul, pictează -
Şi nopţi de-a rîndul veghează,
Şi poate, de-aceea slăbeşte.

Se crede, şi unia spun -
Dar totul rămîne secret
Duduia visează-un poet,
Bizar, singuratec, nebun.

Note de toamnă

În toamna violetă, compozitori celebri
Au aranjat un vast concert...
Pe galbene alei, poeţii trişti declamă lungi poeme -
E-o toamnă, ca întotdeauna, cînd totul geme,
Frumos, şi inert.

Pe străzi elegante, ca o părere,
Femeia modernă a trecut şi revine;
Tot haosul e-o veselie de eter.
Şi, dacă se zguduie oraşul,
Şi creierul rămîne pierdut;
Şi, dacă munca trosneşte din braţe, din piatră, din fier, -
Mulţimea anonimă se va avea în vedere.
Tot, ce-mi trebuie să am, pot să cer.

Parfum... incendii violet, şi becurile-aprinse
Amurgul licăreşte pe-oraşul de vitrine -
Pierdut, mă duc şi eu, cu braţele învinse,
Plîngînd,
Şi fredonînd,

Gîndindu-mă la mine.

Vals de toamnă

La geamuri, toamna cîntă funerar
Un vals îndoliat, şi monoton...
- Hai să valsăm, iubito, prin salon,
După al toamnei bocet mortuar.

Auzi, cum muzica răsună clar
În parcul falnic, antic, şi solemn -
Din instrumente jalnice, de lemn,
La geamuri, toamna cîntă funerar.

Acum, suspină valsul, şi mai rar,
O, lasă-mă acum să te cuprind...
- Hai, să valsăm, iubito, hohotind,
După al toamnei bocet mortuar.

Nocturnă

O, nu mai cînta, harmonie pribeagă
Că plîng, şi nu ştiu unde să mă duc,
În toamna care plînge pe-o veche modestie,
Cu ploaia care curge în mahalaua bleagă,
În noaptea asta-n care am devenit năuc.
Oh, plouă, şi tu gemi de plîns de armonie...
- Tot altuia, de mine, aminte să-i aduc?
O, nu mai cînta, harmonie pribeagă, -
Că plîng, şi nu mai ştiu unde să mă duc.

Ninge

Cînd iar începe-a ninge
Mă simt de-un dor cuprins.
Mă văd, pe-un drum, departe,
Mergînd, încet, şi nins.

Sub streşină, cerdacul
Se-ntunecă mîhnit;
Stă rezimată-o fată
De stîlpu-nzăpezit.

Igienă

Ea crede c-aş fi atacat...
Şi cînd o sărut se teme,
Dar sclava plăcerii, ea geme
Şi cere un lung sărutat.

Pe urmă, cînd spasmul a dispărut,
Îşi udă-n parfum o batistă -
O pune pe gură, şi tristă
Ea şterge un ftizic sărut.

Şi ninge

Şi ninge în oraşul mare
E noaptea plină de orgii,
Iar prin saloane aurii
S-aud orchestre, şi fanfare.

Femei nocturne, singurele
La colţ de stradă se aţin,
Desfrîu de bere şi de vin
Prin berării, şi cafenele.

De orbitoare galantare
De diamant, şi de rubin...
Şi de averi oraşu-i plin,
Şi ninge în oraşul mare!...

Plumb de iarnă

Şi iar... aceeaşi oră de dimineaţă...
Pe toate mocnind acelaşi secret;
Un frig violet, şi faţa e creaţă -
- O, cum omul a devenit concret...

Lungi plictiseli în turnurile sumbre...
Noian de superstiţii, cu hohot sec, tîrziu;
- Vei merita o lampă-n mohorîte umbre
Şi corbii azvîrliţi de-al nopţilor pustiu.

În noaptea viforoasă de vei putea învinge
O tristă-ngăduire, sau un humor secret -
Vor auzi în turnuri, se vor uita cum ninge...
- O, cum omul a devenit concert...

Nervi de toamnă

Iarbă de plumb şi aer tare...
Pudrat pe-o eczemă ce faţa mi-o sapă;
Pe cîmp, cu-o umbră de cugetare -

Violet, corbi, şi-oglinzi de apă.
- O, tu care vei rătăci ca mine
În culori închise, şi ameţit la pas, -
Dus de frumos, de mai bine...
Demult, într-o toamnă, s-a stins un glas.

Toamnă

Clavirile plîng în oraş...

Afară o vreme de plumb
Şi vîntul împrăştie ploaia,
Tomnatice frunze prin tîrg
Aleargă, pe drumuri, cu droaia.

Un bolnav poet, afectat
Aşteaptă tuşind pe la geamuri -
O fată, prin gratii, plîngînd,
Se uită ca luna prin ramuri.

Ea plînge... el palid se pierde
Prin tîrgul sălbatec, sever;
Şi pare tabloul acesta
Că-i antic şi plin de mister!...

Nocturnă

Nu e nimeni... plouă... plînge-o cucuvaie
Pe-un acoperiş de piatră-n noapte cu ecouri de şivoaie,
Vai, e ora de-altădată, umbre ude se-ntretaie,
Şi-n curentul unui gang aţipesc, plin de ploaie.

Tabla tuburilor sună, aiurarea tuturor...

O grăbită alchimie, fîlfîie o vîlvătaie,
Vai, e ora de-altădată, dungi de ploaie se-ntretaie,
Un oraş de piatră doarme... toate dor.
Nu e nimeni... plouă... plînge-o cucuvaie.

Poveste

Îţi aduci aminte ziua cînd ţi-am spus că eşti frumoasă,
Cînd cu buzele de sînge şi cu ochii sclipitori
Printre arborii de toamnă te opreai încet, sfioasă,
Lăsînd gîndul spre amorul înţeles de-atîtea ori?...
Aşteptai să fiu poetul îndrăzneţ ca niciodată
Ca s-auzi ecoul rece-al unor calde sărutări
Te duceai mereu nainte înspre-o umbră întunecată
Ca o pală rătăcire coborînd din alte zări.
Ah, mi-ai spus atît de simplu că ţi-i sete de iubire
Neascultînd decît şoptirea singuraticei păduri,
Îţi opreai cu mîna sînul şi zîmbea a ta privire,
Chinul depărtării noastre neputînd să-l mai înduri.
- Ha, ha, ha, rîdea ecoul, de rîdeam de-a ta plăcere,
Între om şi-ntre femeie mi-ai spus ura din trecut,
Te-am lăsat să-nşiri povestea cu dureri şi cu mistere
Pentru mine, ca oricărui trecător necunoscut.
Îţi aduci aminte ziua cînd ţi-am spus că eşti frumoasă,
cînd, în şoaptele pădurii, poate că te-am sărutat
Ascultînd ecoul rece, înspre toamna friguroasă
Ce-aducea-ntîlnirii noastre un adio-ndepărtat?

Între ziduri

Cum trec pe lîngă case mari... cătînd pe nu ştiu cine...

O, toamnă-n foşnetul de somn s-adorm şoptind cu tine...
Pe strada goală vîntul deodată face-un salt,
Tăcere e în ganguri şi în ogrăzi de-asfalt.

Cum totu-i glorios... cu niciodată pace...
O, toamnă-n foşnet lung şopteşte-mi cum se tace...
O, nu-i nimic, nimic, a fost un vis înalt,
Tăcere e în ganguri şi în ogrăzi de-asfalt.

Frig

Sunt lîngă un gard rupt,
Şi vîntul bate cu frunze ude -
Sunt mai urît, sunt supt,
Frigul începe sticla s-o asude.

Pe strada aplecată la vale
E-o toamnă ca o poezie veche -
Vîntul împinge fusta femeilor în cale,
Cu una din ele nu mai putem fi o pereche.

Toamna rupe afişe şi flori,
E mai trist departe-n prăpăstii -
Să faceţi foc pe zi de mai multe ori;
O, trebuie să fie trist departe-n prăpăstii...
Fulgi de zăpadă rătăcitori...

Dimineaţă

O cafea neagră... şi-o ploaie de gheaţă,
Cînd spirtul mai arde culori în odaie -
O privire pe-o carte, pe straie,

Şi pasul mă-ndrumă în dimineaţă.

Cum frigul, tremurînd ca o veste,
Tot plînge de-al meu şi de-al tău...
Tot mai mult am rămas cu ce este,
Şi plouă cu-o părere de rău.

Am uitat dacă merg... încă tot mă iubesc...
Am ajuns la timp, ocup şi un loc.
Dar gîndul apasă cu greul său bloc...
E numai vedere... nu mai pot să vorbesc...

Romanţă

Parfumul rozelor ude,
Tomnatic suspin,
În zori, în tăcutele trude,
Te cheamă pe tine, puţin.

O tristă poemă de foi
Îmi spune-o poveste de noi...
- Adio, pustiu, şi fior.
Va fi poate-odată, amor.

SFÎRŞIT